

Sygn. akt VII Ua 31/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Joanna Sawicz

Sędziowie: SO Monika Kiwiorska-Pająk(spr.), SO Krystian Nowocień

Protokolant: st. sekretarz sądowy Marta Kołodziejczyk

przy udziale ----

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2014 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa E. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o zwrot zasiłku chorobowego

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 13 maja 2014 r. sygn. akt IV U 53/14

apelację oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Świdnicy uwzględnił odwołanie E. J. i zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia (...)roku w ten sposób, iż uchylił zobowiązanie zwrotu pobranego zasiłku chorobowego w kwocie 3.600,00 zł brutto.

Rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach:

W okresie od 18.09.1997 do 16.12.1997 powódka była niezdolna do pracy i otrzymywała zasiłek chorobowy i w tym czasie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę. Od dnia 18.09.1997 zarejestrowała działalność gospodarczą. W oczekiwaniu na załatwienie formalności – otrzymaniu nr GUS, NIP, nr konta bankowego- zadeklarowała rozpoczęcie działalności na dzień 2.22.1997. Zaskarżoną decyzję powódka otrzymała w okresie od 10.12.2013 do 27.12.2013r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał odwołanie za uzasadnione. Sąd powołał art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (DZ U nr 60 , poz. 636 ze zmianami) zgodnie z którym ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego powódka

z dniem 18.09.1997 zarejestrowała działalność gospodarczą, jednakże zadeklarowała jej faktyczne rozpoczęcie na dzień 2.11.1997. Strona pozwana nie wykazała aby było inaczej oraz kiedy powódka rozpoczęła faktycznie działalność. Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych „osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, a za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się m.in. świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Strona pozwana nie wykazała, czy i kiedy powódka była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Zgodnie z art. 84 § 3. Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach - za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata.

W ocenie Sądu stacja opisana w cytowanym przepisie ma miejsce w niniejszej sprawie. Wypowiedział się w analogicznej sprawie Sąd Najwyższy, a Sąd I instancji argumentację tę podzielił, iż organ ubezpieczeń społecznych może żądać zwrotu świadczeń za okres nie dłuższy niż 3 lata od daty wydania i doręczenia decyzji (I UK 145/07 wyrok SN 2007-12-11 OSNP 2009/1-2/28) . W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy stwierdził, iż 3- letni termin do dochodzenia zwrotu należności liczy się wstecz od daty wydania decyzji zobowiązującej do zwrotu.

W związku z powyższym skoro w niniejszej sprawie powódka decyzję zobowiązującą ją do zwrotu zasiłku otrzymała w grudniu 2013, a zatem strona pozwana mogła żądać zwrotu nienależnego świadczenia (po wykazaniu , iż świadczenie było faktycznie nienależne w myśl art. 84 ustawy systemowej) za okres od grudnia 2009.

Apelację od wyroku wniosła strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. ,zarzucając:

naruszenie przepisów prawa materialnego ,a w szczególności art.66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa / t.j. Dz.U. z 2010r., 77, poz.512/ w związku z art.84 ust.3 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. z 2009 nr 205 , poz. 1585 ze zm.) poprzez uznanie , że powódka E. J. , nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od 18.09.1997r. do 16.12.1997r. i wskazując na tą podstawę apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Wnioskodawczyni w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie .

Sąd Okręgowy zważył :

apelacja organu rentowego podlegała oddaleniu. Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną przyjętą za podstawę orzeczenia Sądu I instancji.

W szczególności należy wskazać , że art. 84 stawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. z 2009 nr 205 , poz. 1585 ze zm.) reguluje swoistą dla prawa ubezpieczeń społecznych instytucję zwrotu świadczeń nienależnie pobranych. Za warunek konieczny ustalenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w drodze decyzji organu rentowego przyjęta jest świadomość osoby , która świadczenia pobrała co do faktu , że zostało ono jej wypłacone bez podstawy prawnej. Zarówno w przypadku wskazanym w art. 84ust.2pkt.1, jak i art. 84 ust.2 pkt2 ustawy systemowej można dopatrzeć się złej woli u osoby pobierającej świadczenie, co jest oczywiste w przypadku wyłudzenia świadczeń i występuje także w przypadku , gdy świadczeniobiorca był pouczony o okolicznościach powodujących ustanie prawa do świadczenia, pobiera nadal świadczenie świadomy ich niezależności. Tymczasem w niniejszej sprawie brak jest podstaw do przypisania ubezpieczonej odpowiedzialności za nienależnie pobranie świadczeń w sytuacjach wyżej wskazanych. Wykluczona bowiem została zła wola po jej stronie .Co do podstawy prawnej wskazanej w art. 84 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych to trafnie uznał Sąd I instancji ,że wnioskodawczyni nie została pouczona o braku prawa do pobierania zasiłku chorobowego.

W doktrynie i judykaturze podkreśla się , że pouczenie powinno być dokonane na piśmie oraz wyczerpująco, wyraźnie , konkretnie wskazywać okoliczności mające wpływ na pobieranie świadczenia. Musi wskazywać wyraźnie na okoliczności w jakich dochodzi do nienależnego pobrania świadczenia i być zrozumiałe dla osoby do ,której jest skierowane. W każdym z przypadków powstania obowiązku zwrotu świadczenia zakłada się złą wolę ubezpieczonego , a zatem konieczne jest wystąpienie po stronie ubezpieczonego świadomości tego , że świadczenie mu się nie należy, przy jednoczesnym zamiarze wywołania mylnego przekonania organu rentowego , że świadczenie jest należne.

Niezależnie od tego organ rentowy nie wykazał, że wnioskodawczyni w okresie pobierania zasiłku chorobowego w spornym okresie faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, a zatem wykonywała jakiegokolwiek czynności sprzeczne z celem zwolnienia.

W świetle powyższego bez znaczenia dla istoty sporu jest podnoszona w apelacji okoliczność, czy żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przedawniło się czy też nie.

W tym stanie rzeczy apelacja strony pozwanej z mocy art. 385 kpc podlegała oddaleniu.